

FANOVANA
MIFOTOTRA

AMIN'NY
FAHAMARINANA

ANDIAN'Y3

**MAMANTATRA NY
FAHAMARINAN'Atra & NY
LAINGAN'NY**

Toro Lalana ho an'ny Mpampianatra

FIZAHAN-TAKELAKA

Lesona 1: Efa niova ve isika?	1
Fampidirana	1
Ireo lalàn'Andriamanitra	3
Famerenana ny lesona andiany (Module) 1	4
Fiovana tao Fiji	5
Karatra misy sarin'ny Fiji	6
Andiany (Modules) 1 sy 2	8
Fampieritreretana	8
Lesona 2: Isika dia tokony ho mpitandrina ny zavaboary	9
Fampidirana	9
Tantara	10
Fandinihana Baiboly	11
Fifandraisana araka ny tokony ho izy amin'ny zavaboary	12
Lesona 3: Afaka manova ny ho avy isika	15
Fampidirana	15
Mitondra fiovana	16
Aoka ho olona mitondra fanovana ianao	16
Famintinana	21
Fampiharana	21
Lesona 4: Betsaka ny nomen' Andriamanitra antsika	22
Fampidirana	22
Fandinihana Baiboly	22
Miala amin'ireo fialan-tsiny mahazatra	23
Mila manomboka mijery izay rehetra nomen'Andriamanitra antsika isika	23
Ireo mpamboly	24
Lesona 5: Satana dia mpandainga	26
Fampidirana	26
Karazana lainga manao ahoana no lazain'ny Satana?	26
Inona avy no fiantraikan'ireo lainga ireo	29
Ahoana no hialantsika amin'ireo lainga ireo?	30
Lesona 6: Tombana mikasika ireo filàna	31
Fampidirana	31
Fianakaviana	31
Fiaraha-monina	32
Manivana ireo tetik'asa	33

Lesona 1: Efa niova ve isika?

Tanjona

1. Mahatakatra amin'ny mahakristiana fa ny fiainantsika dia tokony hiova raha miaina amin'ny fankatoavana an'Andriamanitra.
2. Makà fotoana hanaovana tomban'ezaka raha tena nampihatra izay fantantsika mikasika ny didin'Andriamanitra tamin'ny fiainantsika isika ary koa tena nahita fiovàna ve vokatr'izany.

Fitaovana ilaina

1. Vondron-karatra fanampiana maso mikasika ny Fiji
2. Taratasy lehibe sy penina hanoratana

Fampidirana

Vakio ireto tantara manaraka ireto

Tantara 1: Rwanda

I Rwanda dia firenena kely iray ahitana mponina 8,2 tapitrisa. 100 taona lasa izay dia tsy nisy kristiana mihitsy tao saingy nanomboka tany amin'ny manodidina ny taona 1990 dia lasa feno fiangonana tetsy sy teroa: 85 isan-jaton'ny vahoaka Rwanda dia kristiana avokoa. Nanomboka tamin'ny fifohazam-panahy izay niparitaka tany amin'ny faritra atsinanan'ny Afrika izany ka manodidina ny taona 1940 dia antapitrisany no voavonjy. Tamin'ny 1991 hatramin'ny 1993 dia betsaka ireo fitoriana filazantsara lehibe natao tany ka an'arivony ny olona voavonjy.

Na izany aza, tamin'ny Aprily sy May 1994 dia nisy famonoana olona faobe nitranga tany ka antapitrisany ny olona maty ary in-droan'izany ny isan'ireo voatery nifindra monina niala an'ny Rwanda. Io famonoana io dia vokatry ny fifankahalan'ny foko. Nifamono amin'ny antsy sy famaky mifanatri-tava ny olona fa tsy tamin'ny fitaovam-piadiana na baomba. Amin'ny firenena ahitana kristiana mahatratra 85%, izany hoe kristiana roa mifanatri-tava no mifamono amin'ny antsy. Tsy mampino mihitsy ny nitrangan'io tantara mahatsiravina io. Lasa nahazatra ny naheno tantaran'ny vehivavy voaolana ary vonoina eo imason'ny zanany na koa tantaran'ny reny terena handevim-belona ny zanany. Tsy nisy nino teto ambonin'ny tany fa nisy vondron'olona roa samy kristiana dia lasa nifankahala sahala amin'izany.

Tantara 2: Etazonia

Manerana an'ny Etazonia dia ahitana fiangonana etsy sy eroa. Na aiza na aiza alehanao dia afaka maheno onjam-peo kristiana na mahita fandaharana kristiana amin'ny fahitalavitra. Saika ahitana sekoly kristiana isaky ny fiaraha-monina iray ary tonga hatramin'ny sekoly

ambaratonga faharoa sy anjery manontolo mihitsy izany. Tsy voaisa ireo boky kristiana sy tranonkala ary gazetiboky sy gazety. Na izany aza, dia maherin'ny 1,5 tapitrisa ny isan'ny zazakely maty isan-taona amin'ny alàlan'ny fanalan-jaza. Antsasaky ny fanambadiana no mifara amin'ny fisarahana. Ireo tranga ireo dia tsy any amin'ny tsy kristiana ihany. Ny manafintohina indrindra dia saika mitovy ny salan'isan'ny fanalan-jaza sy fisaraham-panambadiana eo amin'ny tsy kristiana sy ny kristiana.

Tantara 3: Brezila

Manamorona ny reniranon'ny Amazona dia ahitana fiaraha-monina tena mahantra sy mbola tanala. Ny hany fomba tokona hahafahana mankany amin'izy ireo dia ny fampiasana lakana motera. Telopolo taona lasa izay dia tsy nahitana na tamingana kristiana iray akory aza tany. Telopolo taona lasa izay no nisian'ny misionera nandeha nitovy filazantsara tamin'izy ireo mandeha lakana motera ka maro tamin'izy ireo no lasa voavonjy. Misy amin'ireo misionera no nijanona maharitra tany ka manangana fiangonana eo ary mifindra amin'ny fiaraha-monina hafa indray. Amin'izao fotoana izao raha mankany ianao dia mety hitomany raha mahita ireo mponina tena mahantra. Amin'ireny tanàna ireny dia zara raha mihinan-kanina ny olona. Ny fomba tokana mba hahafahan'izy ireo mahazo lelavola dia ny mandefa ny zanany mivaro-tena nefa dia mbola 13 na 14 taona izy ireo. Omen'ny rainy ho an'ireo olona manan-karena kokoa ny zanany vavy. Na ny raim-pianakaviana kristiana aza dia manao toy izany koa mampivaro-tena ny zanany hahazoana vola.

- Inona no mitranga amin'ireo tantara ireo?
- Manaitra ve sa tsia ireo tantara ireo? Nahoana no manaitra?
- Ahoana no fiheveranao ny fahatsapan'Andriamanitra manoloana ireo toe-javatra ireo? Nahoana?

Tantara 4: Tanana iray any an-tendrombohitra

Nisy Tanana kely iray tany an-tendrombohitra. Tamin'ny faritra mahantra tao amin'ilay firenena no nisy azy. Tsotra dia tsotra ny fiainan'ireo olona tao. Zara raha mihinan-kanina izy ireo. Miankina amin'ny toetr'andro ny fiainany ka izany no mamaritra raha hanana sakafo ampy na tsia izy mandritra ny taona. Tsy manana lava-piringa izy ireo ary tsotra kely ny trano nitoerany. Tsy manana fifaliana izy ireo nefa miasa mafy ny tany, mijaly isan-taona.

30 taona lasa izay no nisy misionera tonga tamin'io toerana io ary nilaza taminy ny amin'ny Kristy. Rehefa nihaino sy nahazo izay nolazaina izy ireo dia nanomboka nino ary betsaka ny tonga kristiana. Ireo misionera dia nanampy ny olona hanangana fiangonana. Lasa mankao am-piangonana tsy tapaka ny olona. Faly izy ireo satria fantany fa rehefa maty izy dia ho any an-danitra ary maniry fatratra izany andro hihaonany amin'ny Mpamonjy azy izany izy.

Nandao an'io toerana ion y misionera fa nitohy kosa ny fiangonana notarihin'ireo mpitarika avy eo an-toerana. Telopolo taona taty aoriana dia niverina tany ireo misionera. Nitombo ny fiangonana ary mbola nitohy nivory sy niangona tsy tapaka ny olona nefa dia mbola sahala amin'ny teo aloha ihany ny toetry ny tanàna. Mbola mahantra ihany ary mbola miankina amin'ny toetr'andro ny fahafantarany raha ho ampy na tsy ampy ny sakafony mandritra ny taona. Tsy mbola manana lava-piringa ary zara raha nisy zavatra kely niova teo.

- Inona no nitranga amin'io tantara io?
- Manaitra ve izy io? Nahoana no manaitra na tsy manaitra?
- Inona no itovizan'io tantara io sy ireo tantara teo aloha?

Ity tantara farany ity dia toa tsy dia manaitra antsika loatra noho ireo teo aloha satria efa mahazatra loatra ny mandre sahala amin'io. Nefa dia mitovy tsy misy hafa amin'ny teo aloha ihany izy io satria namonjy ny vahoaka ny fivavahana kristiana fa tsy nanova ny fiainany. Tian'Andriamanitra hiova sahady manomboka amin'ny fiainantsika eto ambonin'ny tany fa tsy rehefa any an-danitra ihany.

Ireo lalàn'Andriamanitra

Vakio Deot. 30:11-20.

- Manao ahoana no famaritan'Andriamanitra ny lalàny? Mora izy ireo sa sarotra?
- Eo amin'ny andininy faha 15 Inona avy ireo safidy atao eo anoloantsika? Inona no hofidinao?
- Inona avy ireo mitondra fiainana sy fitahiana? (v.15-16)
- Inona avy ireo mitondra fahafatesana sy ozona? (v.17-18)
- Inona no tian'Andriamanitra hofidintsika? (v.19)

Vakio Deot. 28:1-14.

- Inona no mitranga rehefa Mankato ny lalàn'Andriamanitra isika?
- Ireo teny fikasana ireo ve dia natao ho antsika amin'ny fiainana aorian'ny fahafatesana sa amin'izao fiainantsika izao?

Vakio Deot. 28:15-19.

- Inona no mitranga rehefa tsy Mankato ny lalàn'Andriamanitra isika?

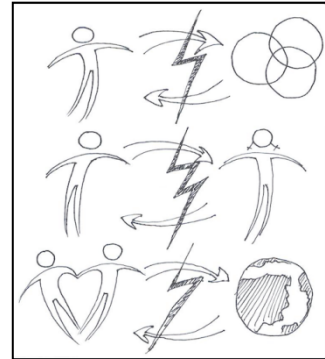
Namorona lalàna maro manoro antsika izay tokony ho fomba fiainantsika Andriamanitra. Misy ny lalàna ara-pitondran-tena izay mikendry ny hahatsara ny fiainan'ny tsirairay avy. Ohatra: “Aza mijangajanga.” Misy koa lalàna mikasika ny ny zavaboary izay mifehy ny zavatra hitan'ny masontsika. Ohatra: misy 24 ora ao anatin'ny andro iray na koa hoe mila rano ny zavamaniry mba hampitombo azy.

Raha mankato ny lalàn'Andriamanitra isika dia hahita ny fiainantsika mihatsara. Mila mahazo na mahatakatra tsara ireny lalàna ireny isika ary manomboka mampihatra izany amin'ny fiainantsika. Raha manao izany isika dia hahita an'Andriamanitra mitahy ny fiainantsika.

Famerenana ny lesona andiany (Module) 1

Jereo ny peta-drindrina faha 3 amin'ny Module 1, Lesona 1.

- Fifandraisana manao ahoana no asehon'ny tsirairay avy amin'ireto sary ireto?
- Manana lalàna na fitsipika mifehy ireo sehatra rehetra ireo ve Andriamanitra? Inona amin'izany no azonao lazaina?

Andriamanitra dia manana lalàna ny amin'ny tokony hifehezantsika ny tsirairay amin'ireo fifandraisana ireo. Misy fitsipika nomeny antsika hanampy antsika mba hahomby amin'ireo sehatra tsirairay ireo sy hanarenana ny fifandraisana rava. Mazava ho azy fa tsy ho tanteraka ireo mandra-pihavin'i Jesosy nefa tokony hihatsara izany.

Tamin'ny fiofanana farany dia nianatra mikasika ny fanavaozana indray isika. Tamin'izany fotoana izany dia nahantra ny olona ankoatr'ireo olona manana tany sy ny fianakavian'ny mpanjaka. Ny ankamaroan'ny olona dia nahantra sady noana.

400 taona lasa izay no tonga tany amin'ny faritra avaratry Eropà ny fanavaozana indray. Tamin'izany no nanomboka namaky Baiboly voalohany ho an'ny tenany ny olona. Tsy niandry ny mpitory teny hilaza aminy izay lazain'ny Baiboly izy. Nanomboka nianatra ny lalànan'ny zavaboary sy ny ara-pitondran-tena noforonin'Andriamanitra ho an'izao tontolo izao izy ireo. Nandeha teny ny fotoana dia lasa nampianarina bebe kokoa tany am-piangonana sy tany antsekoly ireo lalàna ireo. Ireo fampianarana ireo no nanova ny olona, nanomboka niaina ny fiainany araka ny hevi-baovao azony ny olona. Ohatra amin'izany dia azon'izy ireo fa Andriamanitra dia maniraka antsika mba hiasa mafy toy ny miasa ho Azy fa tsy miasa ho an'ny olona. (Efes 6:7). Azon'izy ireo koa fa tokony hanome malalaka sy hifanampy isika.

Satria niova izy ireo dia niova koa ny fiaraha-monina nisy azy. Betsaka kokoa ny sakafo novokarina ary hita fa nitombo ny fifampizarana. Nihanatanjaka ny fianakaviana sy ny fiaraha-monina ary betsaka ny olona niditra an-tsekoly mba handray fahalalana. Nifandimby niala amin'ny fahantrana ireo firenena tany amin'ny tapany avaratry Eropà.

Tamin'ny alàlan'ny fankatoavana an'Andriamanitra dia nihananan-karena ireo firenena ireo. Ny fandavana ny lalàn'Andriamanitra no mamorona ny fahantrana. Raha te hiala amin'ny fahantrana isika dia mila mianatra ireo fitsipika ireo ary manomboka mampihatra izany.

Nomena antsika ny Baiboly izay mamaritra ny lalàn'Andriamanitra rehetra. Mila ampiharintsika amin'ny seha-piainantsika rehetra izany. Tsy ampy ny fandehanana am-piangonana isaky ny alahady. Tian'Andriamanitra raha Mankato azy amin'ny fotoana rehetra isika. Raha manao izany isika dia hahita ny fiainantsika miova. Izany dia tsy midika fa ho mora foana ny fiainana. Raha mijery ny fiainan'i Paoly isika dia hita fa niatrika zava-tsarotra matetika izy. Nefa Andriamanitra dia nampanantena fa hitahy antsika raha mankato azy isika. Na i Paoly aza dia nahita fifaliana tao anatin'ny fiatrehany ireo fotoan-tsarotra.

Fiovana tao Fiji

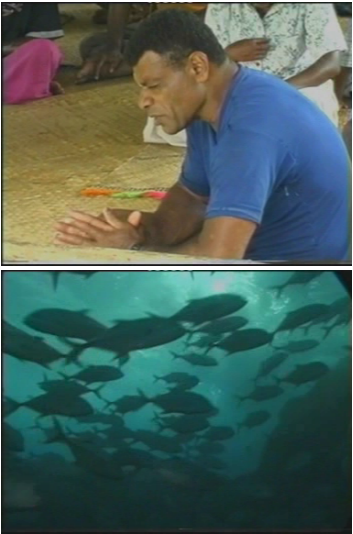

Tari-dalana: Ampiasao ny karatra horonan-tsary hiresahana ny tantara mikasika an'ny Fiji.

Raha sady mihaino ny tantara izy ireo dia omany sahady hamaly ireto fanontaniana manaraka ireto:

1. Nanomboka nankato an'Andriamanitra tamin'ny fomba manao ahoana ny olona?
2. Tamin'ny fomba manao ahoana no nahitan'izy ireo ny fitahian'Andriamanitra azy?

Karatra misy sarin'ny Fiji

<p>1. Fampidirana</p> 	<p>I Fiji dia fitambarana nosy 322. Izy dia toerana mahafinaritra mahasarika mpizaha tany ary betsaka ny olona no miala sasatra any. Ny ankamaroan'ny vola miditra aminy dia avy amin'ny fizahan-tany. Misy mponina 850,000 monina ao Fiji. Ny antsasany dia tera-tany Fijiana ary ny antsasany kosa dia Indiana.</p>
<p>2. Ireo olana natrehina</p> 	<p>Tamin'ny volana May taona 2000 dia niongana lasan'ny mpanohitra ny fitondrana. Nogiazan'izy ireo nandritra ny 56 andro am-bava-basy ireo mpitondra tamin'izany ary tsy afa-nandositra. Nidina an-dalam-be ny olona ary ao ny nifamono. Nifanafika ny miaramila. Na dia efa novotsorana aza ireo mpitondra dia mbola tao anaty fikorontanana tanteraka ny firenena. Tsy nisy mpizaha tany tonga tany ary tsy afaka nivarotra zavatra ny vahoaka.</p>
<p>3. Nifanatona ny fiangonana</p> 	<p>Tsy mba niara-niasa na nifanampy ireo fiangonana tao Fiji fa nifaninana indray. Nahatsapa anefa izy ireo fa tokony hifanatona ary hiara-hivavaka ho an'ny fireneny. Raha nanomana ny fivoriana voalohany izy ireo dia tsy nahalala raha hisy olona ho avy nefa dia feno mpitarika fiangonana ilay trano nivoriana. Namolavola fiaraha-miasa izy ireo: Ny fikambanan'ny fiangonana kristiana. Nisy mpitandrina nilaza fa tany aloha dia tsy nihevitra hafa tsy ny tenany ihany izy ireo nefa raha tiany hotahian'Andriamanitra ny fireneny dia tokony hiara-miasa izy ireo.</p>
<p>4. Niaiky ny fahotany Ilay ho Praiministra</p> 	<p>Tamin'ny Jolay 2001 dia nivory ny kristiana avy amin'ny nosy Fiji rehetra mba hiara-hivavaka sy hiara-hianatra ny Baiboly. Tamin'ny famaranana izany fotoana izany dia nivavaka Ilay ho Praiministra nangataka mba hamelan'Andriamanitra ny helony, mba hitarihan'Andriamanitra azy ka hahatonga azy hanome voninahitra an'Andriamanitra. Tsy ela taorian'io dia lasa Praiminisitra izy ary nitady olona hafa araka an'Andriamanitra hiara-mitondra aminy.</p>
<p>5. Ny aizin'ny lasa</p> 	<p>Tany aloha tany dia fantatra tamin'ny fanompoan-tsampy sy fihinanana olona i Fiji. Nasain'izy ireo manapaka kitay hitonoana ny tenany aza ireo olona azony babo. Nahavita nandeha amin'ny vato mahamay ireo mpanao ody ratsy nefa tsy may. Ireo fanao tamin'ny lasa ireo dia niteraka ozona ho an'ny tanàna rehetra. Ao ireo maty nefa tsy fantatra ny antony.</p>

<p>6. Tantaran'ny tanàna iray</p> 	<p>Misy Tanana kely iray fantatra amin'ny fambolena zava-mahadomelina. Indray andro dia narary ny iray amin'ny naman'ilay mpivarotra zava-mahadomelina. Natahotra izy fandrao ho faty ilay namany. Nandre mikasika fiangonana iray izy ary lasa nitondra ilay namany tany mba hoentina am-bavaka. Sitrana io olona io ary nanolotra ny fiainany ho an'i Jesosy. Rehefa nandre izany ireo vahoaka tao an-tanana dia mba nanaraka an'I Jesosy koa. Tsapan'izy ireo fa nandaingan'ny devoly nandritra ny taona maro izy. Najanon'izy ireo avokoa ny fanompoan-tsampy rehetra. Na ilay mpivarotra zava-mahadomelina aza dia niova ho kristiana ary nitsahatra tamin'ny fivarotana nataony. Ankehitriny dia 80 hatramin'ny 90% n'ny mponina no lasa kristiana. Faly noho izany ireo mpitarika ny tanàna nefa tsy afa-po tamin'izany. Nanomboka nihaona tsy tapaka isa-maraina amin'ny 4 ora. Nifona tamin'Andriamanitra izy ireo ary nangataka an'Andriamanitra hanjaka amin'ny fiaraha-monina misy azy. Ankehitriny, ireo olona matetika marary dia lasa sitrana, ireo hazo tsy namoa dia lasa namoa ary nanomboka feno trondro ny ranomasina raha vitsy dia vitsy izany teo aloha.</p>
<p>7. Ny fiovana tao amin'ny fonja</p> 	<p>Ireo olona izay niezaka haka an-keriny ny fitondrana dia natao an-tranomaizina. Ny fonja dia toerana tsy ahitana fanantenana. Nefa dia nanomboka namangy ny fonja ny fiangonana. Sarotra ihany izany tany am-boalohany. Feno fankahalana ny olona tao ary samy maniry ny hamaly faty avy. Tsy vonona ny hamela izany izy nefa niasa Andriamanitra ka maro amin'ireo voafonja no lasa kristiana. Amin'izao dia afaka mandre olona mihira fiderana an'Andriamanitra ao am-ponja ianao. Raha mandalo manakaiky ny fonja ianao dia sahala amin'ny mandalo akaiky fiangonana.</p>
<p>8. Fiovana bebe kokoa</p> 	<p>Betsaka koa ny fiovana tao an-tanan-dehibe. Nitohy nifamotoana tsy tapaka ny fiangonana mba hivavaka ho an'ny tanàna. Nifona ny amin'ny fomba nifampitodran'izy ireo teo aloha izy. Nanomboka niova ny tanàna. Tsy mba mitsiky ny olona taloha fa ankehitriny kosa dia hita mitsiky izy ireo. Nihena ny vono olona, ny fahantrana, ny mpangataka eny an-dalam-be ary ny ankizy mirenireny. Mandeha an-tsekoly ny ankizy, mihatsara ny fiainana ara-ekonomika ary manomboka miverina ny mpizaha tany.</p>
<p>9. Tantaran'ny tanàna hafa</p> 	<p>Tamin'ny faritra hafa dia tsy nisy trondro nandritra ny 545 taona satria voapoizina ny rano. Tsy misy vokatry azo nambolena manamorona ny renirano. Ny tsirairay tao an-tanàna dia tonga niaiky ny fahotan'ny razam-beny ary nifona noho ny amin'ny fanompoan-tsampy nataony. Nangataka an'Andriamanitra hamela azy izy. Nandritra ny andro maro no nankanesany teo anatrehan'Andriamanitra ary nitomany. Samy nitondra ny odiny avy ary nandoro izany. Vokatry'izany dia nositrarin'Andriamanitra ny ranony ary lasa feno trondro. Sitrana koa ny tany manamorona ny renirano ary nanomboka nahavokatra be.</p>

Vakio miaraka 2 Tantara 7:14.

- Tamin'ny fomba ahoana no nihodinan'ny olona tamin'Andriamanitra?
- Tamin'ny fomba manao ahoana no nanasitrana'Andriamanitra ny taniny?

Nanomboka nankato an'Andriamanitra tamin'ny fomba manao ahoana izy ireo?

- a. *Niara-niasa ny fiangonana*
- b. *Nanomboka niara-nivavaka ny fiangonana*
- c. *Nangataka famelan-keloka ny amin'ny zavatra vita tamin'ny lasa ny olona*
- d. *Nanary ny odiny rehetra*

Notahin'Andriamanitra tamin'ny fomba manao ahoana izy ireo?

- e. *Lasa mety anirian-javatra ny tany raha tsy nisy zava-maniry izany teo aloha.*
- f. *Nisy trondro ny ranomasina*
- g. *Betsaka noho ny teo aloha ny hazandrano*
- h. *Nihavitsy ny heloka be vava*
- i. *Nihena ny zaza mirenireny an-dalam-be*
- j. *Mitsiky ny olona*
- k. *Niverina ny mpizaha tany*
- a. *Nihatsara ny fiainana ara-ekonomika*

Ao anatin'ny lesona vitsy manaraka dia mbola hitohy hijery ny lalàn'Andriamanitra isika avy eo mijery ny fomba fandaingàn'ny Satana amintsika hihazonany antsika ao anatin'ny fahantrana.

Andiany (Modules) 1 sy 2

Efa nifanakalo hevitra momba ny sasany amin'ny lalàn'Andriamanitra isika tamin'ny lesona roa teo aloha.

AMIN'NY VONDRONA KELY

Isaky ny lohateny dia ezaho ny hahatsiaro izay nianaranao mikasika io lohateny io. Manaova sary na mientraretana tantara na ohatra mikasika ireo hevitra ireo.

- Tiavo ny namanao
- Manome
- Miasa
- Ara-panahy, ara-batana, ara-pifandraisana ary ara-tsaina

Zarao amin'ny rehetra ny peta-drindrana.

Fampieritreretana

Makà fotoana hieritreretana ny tsirairay amin'ireo sehatra ireo. Ahoana no hampiharanao an'ireo? Milazà zavatra hafa azonao atao?

Lesona 2: Isika dia tokony ho mpitandrina ny zavaboary

Tanjona

1. Isika dia tokony ho mpitandrina sy hanjaka amin'ny zavaboary fa tsy hanararaotra azy na hanjakany indray.
2. Mieritreritra ireo fomba nanjakan'ny zavaboary taminy ary ahoana ny fomba hialany an'izany.
3. Mieritreritra ireo fomba tsy nahaizany mitandrina ny zavaboary ary mahalala ny fomba hanovana izany.

Fitaovana ilaina

1. Fitaovana fanampiana maso — Karatra momba ny famoronana
2. Kitapo na siny misy rano
3. Lamba afaka hanadiovana rano
4. Taratasy lehibe afaka anoratana ny drafitra

Fampidirana

Apetraho ao an'efitra fianarana amin'ny toerana lavitra zavatra atahorana ho simban'ny rano raha sendra vaky ny kitapo nefa tazan'ny mpianatra tsara ny kitapon-drano ary asio lavaka kely hahafahany mitete rehefa manomboka manazava ny lesona ianao. Ataovy azo antoka fa lavaka hampitete rano ka ho tsikaritry ny mpianatra no atao. Atombohy ny lesona ary tanteraho ny fanoharana rehefa misy mahatsikaritry ny rano.

Rehefa misy miresaka mikasika ny rano mikoriana dia lazao izy ireo hoe tsy misy azonao atao mikasika an'io. Avelao ny mpianatra hanoso-kevitra ny amin'izay tokony hatao. Raha tsy misy tonga dia manosy-kevitra dia anontanio izy ireo raha misy zavatra azony atao.

Mifanakaloza hevitra anaty vondrona lehibe

- Inona no nitranga?
- Inona no mety nitranga raha tsy nataoko izay hampitsahatra ny fivoahan'ny rano?
- Inona no no eritreretinao rehefa niteny aho hoe “tsy misy azoko atao” hanakanana ny rano tsy hitete?

Andriamanitra dia niteny tamintsika ao amin'ny toko voalohany amin'ny Baiboly mba hanjaka na ho mpanjakan'ny zavaboary. Hojerentsika akaiky kokoa izay toe-javatra izay ao amin'ny lesona manaraka.

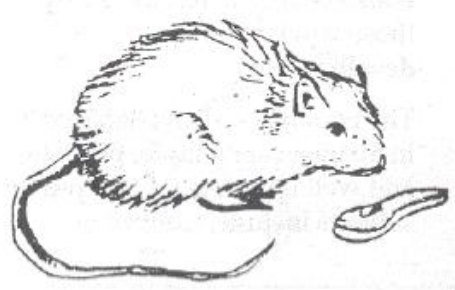
Tantara

Tari-dalana: Vakio amin'ny rehetra ity tantara ity

Ny foko Indiana Pokomchi dia an'isan'ireo vahoaka mahantra indrindra any amin'ny faritany mahantra any Guatemala. 30 taona lasa izay no tonga nitony filazantsara sy nanangana fiangonana tany ny misionera. Betsaka tamin'ireo foko Pokomchi no nanaiky an'ny Kristy nefa mbola nitoetra ho mahantra ihany ny fiaraha-monina nisy azy ireo. Ireo tanora kristiana niova fo dia manana fanantenana ny amin'ny ho avy fa tsy ny ankehitriny. Raha ny marina dia sahala amin'ny miandry fahafatesana izy ireo mba hahafahany miala an'izao fiainana mahantra eto an-tany izao ka handeha hiaraka amin'i Jesosy any an-danitra.

Nanomboka niova izany rehefa nanomboka niasa tamin'io foko io i Arturo, izay mpitandrina mbola tanora tokoa. Nanomboka niasa tamin'ireo mpitandrina tsy nahay namaky teny sy nanoratra izy ka nampianatra azy ireo ny Baiboly. Ao anatin'izany no hanazavany fa tian'Andriamanitra raha ampiharina amin'ny fiainana an-davan'andro ny fitsipi-piainana sy ny lalàna napetrany ao anaty Baiboly.

Ny olana iraisan'ny foko Pokomchi dia ny tsy fananana toerana fanangonam-bokatra rehefa tonga ny fotoam-pijinjana. Matetika dia mahazo vokatra tsara ny mpamboly saingy ny voalavo no voky alohan'ny zanaka aman-jafiny misitraka izany vokatra izany. Nanontany ireo mpamboly i Arturo "Iza no fetsy kokoa, ianareo sa ny voalavo?" Sady vaky hehy ny mpamboly no milaza hoe "ny voalavo". Mbola nanontany indray Arturo: "manjaka amin'ny voalavo ve ianareo sa ny voalavo no manjaka aminareo?" Samy nanaiky izy ireo fa ny voalavo no manjaka aminy sy ny fianakaviany. "Alain'izy ireo ny sakafo nefa tsy misy manao na inona na inona hanakanana izany. Ny voalavo fa tsy ny olona no lasa manapa-kevitra ny amin'izay tokony hoaniny.

Taorian'io dia nasehon'i Arturo azy ireo fa ny Baiboly dia milaza mazava hoe ny lehilahy sy ny vehivavy dia tokony hanjaka amin'ny zavaboary. Nampatsiahiviny azy fa notahin' Andriamanitra amin'ny alàlan'ny fahafahana mamorona izy ireo satria nohariany araka ny endriny. Tokony ampiasaina izay fahafahana mamorona nomen'Andriamanitra izany mba hankatoavana ny fitsipika napetraka ho fanjakana amin'ny zavaboary fa tsy hamela ny zavaboary hanjaka aminy.

Dia nanapa-kevitra ireto foko Pokomchi hanao hetsika mifanaraka amin'izay lazain'ny Baiboly ary hanapaka amin'ny voalavo. Nanangana trano fitahirizam-bokatra izy ireo hahatonga ny voalavo tsy hahazo ny sakafony. Rehefa voaaro tamin'ny voalavo ny sakafony dia nanana ny ampy ho an'ny fianakaviany izy.

Fifanakalozan-kevitra anaty vondrona lehibe

- Inona no mitranga amin'ity tantara ity?
- Inona no azontsika ianarana avy amin'ity tantara ity? Ahoana no hampiharana izany amin'ny faritra misy antsika?

Fandinihana Baiboly

Vakio Gen 1:26-28; Gen 2:15, Sal 24:1.

- An'iza ny tany? (Sal 24)
- Inona no nolazain'Andriamanitra hataon'ny olona amin'ny zavaboary?
 - Hanjaka aminy
 - Hiasa azy
 - Hitandrina azy
- Inona no dikan'ny hoe hitandrina azy? Inona no ataontsika rehefa mitandrina zavatra anankiray? Ahoana no hitandremantsika ny zavaboarin'Andriamanitra?
 - Raha mitandrina zavatra iray isika dia arovantsika izany ary ataontsika azo antoka mba tsy ho vaky na ho simba. Azontsika atao izany rehefa tsy lotointsika na simbaintsika ny zavaboary. Mila mitandrina tsara isika ohatra ny amin'ny fanapahana hazo be loatra satria miteraka fihotsahan'ny tany izany.
- Inona ny dikan'ny hoe hiasa azy? Ahoana no hanaovantsika izany?
 - Ny hoe miasa ny tany dia manao izay hahatonga azy hanome vokatra. Ny zavaboary dia tokony hanome sakafo antsika sy zavatra tsara hafa ary koa hamaly ny ankamaroan'ny filantsika ohatra fitaovana entina manorina trano. Raha mamboly isika dia manao izay zavatra nandidian'Andriamanitra hataontsika. Tokony ho faly isika rehefa mamboly satria mankato ny didin'Andriamanitra.
- Inona ny dikan'ny hoe hanjaka amin'ny zavaboary (eritreto indray ny tantaran'ny foko Pokomchi)
 - Ny hoe manjaka dia manana fahefana amin'ny zavatra anankiray. Ohatra mikasika ilay kitapo misy rano, azontsika nofehezina ny fikorianan'ny rano fa tsy ny rano no nifehy antsika. Mila mampiasa ny fahaizantsika mamorona isika hahafahantsika mifehy ny zavaboary. Ohatra ny fifehezana ny zavaboary amin'ny alàlan'ny tetezana. Raha tsy misy tetezana dia ny renirano no mibaiko izay toerana azontsika aleha. Fa raha misy tetezana kosa na lakana na sambo dia isika no manapa-kevitra ny amin'izay toerana tiansika aleha. Tsy sitrapon'Andriamanitra ny mahatonga antsika hanana fahatsapana anjakan'ny zavaboary. Mila mitohy mangataka amin'Andriamanitra isika hanomezany antsika foana fahafahana mamorona hoentintsika manjaka amin'ny zavaboary.

Rehefa manjaka sy miasa ary mitandrina ny zavaboary isika dia mankato ny didin'Andriamanitra nomeny antsika. Izany no atao hoe manana fifandraisana tsara amin'ny zavaboary. Ny mampalahelo anefa, vokatry ny fahalavoana dia sarotra lavitra izy io amin'izao fotoana izao noho ny tamin'ny fotoana nanomezan'Andriamanitra ireo didy ireo nefa dia mbola tiany hankatoavintsika ihany izany.

Fifandraisana araka ny tokony ho izy amin'ny zavaboary

Manaova vondrona kely 2 na 3

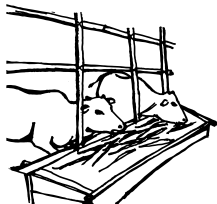

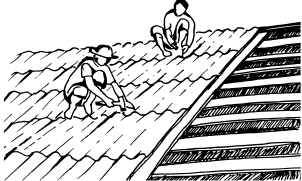

Omeo karatra vitsivitsy avy amin'ny vondron-karatra mikasika ny famoronana ny vondrona tsirairay. Asaivo jeren'izy ireo ny sary ao amin'ny karatra tsirairay. Asaivo sivaniny araky ny hoe maneho fifandraisana tsara na ratsy amin'ny zavaboary izany.

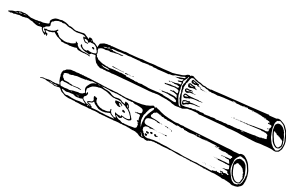
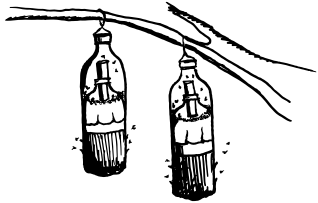

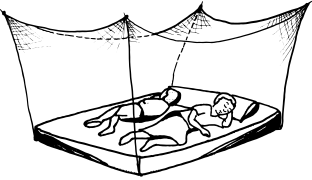
Omeo karatra fotsy koa izy ireo. Asaivo manao sary mikasika ny ohatra hitany any amin'ny fiaraha-monina misy azy avy izy ireo.

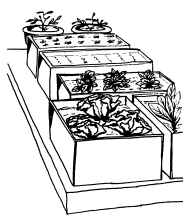

Rehefa vita ny asan'ny vondrona tsirairay dia asaivo jerena ny karatra tsirairay. Isaky ny karatra iray dia anontanio raha manao izany isika any anaty fiaraha-monina. Rehefa karatra maneho fifandraisana tsara dia anontanio raha tokony hatao bebe kokoa izany. Ho an'izay karatra maneho fifandraisana ratsy kosa, anontanio raha tokony hajanona izany. Anontanio ny fomba hanovana izany?

Asaivo mifidy hevitra vitsivitsy ny mpianatra ary mieritreritra ny hamadihana izany ho hetsipitiavana.

Karatra ny famoronana

<p>Mikarakara biby fiompy</p> 	<p>Rano madio</p> 	<p>Mamboly sakafo</p>
<p>☺ Natao hitandrina ny biby isika. Andraikintsika ny manome fitoerana tsara ho azy ireny mba tsy hitondrany aretina ao an-tranontsika. An'isan'ny fanjakana amin'ny zavaboary izany.</p>	<p>☺ Ny manao lava-drano sy mampiasa sivana, mampangotraka rano na manapy izany amin'ny masoandro (SODIS) dia manampy hahatonga ny rano ho azo ampiasain'ny vatantsika, hosotroina mba tsy hamparary antsika izany.</p>	<p>☺ Mila mamboly sakafo ho an'ny filantsika isika. Fiasana ny tany izany. Ny fanaovana zaridaina kely dia manampy ny ankohonana hananany sakafo ara-pahasalamana.</p>
<p>Mamboly</p> 	<p>Manorina trano</p> 	<p>Lava-piringa</p>

<p>☺ Tokony hiasa ny tany izay nomen'Andriamanitra antsika isika. Tokony afaka hanome izay ilain'ny ankohonantsika izany fa tsy hanjaka amintsika indray. Mila mamorona fomba fitarihan-drano ary mitady fomba hahatonga ny tany hahavokatra ka hahafahana mijinja bebe kokoa.</p>	<p>☺ Mila fialofana amin'ny orana sy ny masoandro isika. Tokony hanana trano azo antoka isika. Izany dia isan'ny fanjakana amin'ny zavaboary satria tsy ny orana sy ny masoandro intsony no mibaiko antsika.</p>	<p>☺ Ny fananana lava-piringa dia mampihena ny fiparitahan'ny aretina ary mikajy ny tontolontsika hahasalama. Tokony hikajy ny tontolontsika isika mba tsy hahatonga izany hamparary antsika indray.</p>
<p>Maka trondro</p> 	<p>Manapaka hazo</p> 	<p>Fandri-boalavo</p>
<p>☺ Ny manarato na manjono dia an'isan'ny fomba iray hafa hanomezana sakafo ny ankohonana.</p>	<p>☺ Tokony hitandrina tsara isika fa rehefa manapaka hazo dia tokony hamboly ihany koa ho solon'izany. Fanomezana avy amin'Andriamanitra ireny ary manampy hiaro amin'ny fihotsahan'ny tany. Raha manapaka hazo isika nefa tsy ampiasaintsika avy eo ny tany dia lasa ngazana izany ary tsy mamokatra.</p>	<p>☺ Ny fandri-boalavo dia manampy antsika hampihena ny voalavo izay mihinana ny sakafontsika. Tsy sarotra akory ny fandri-boalavo. Azo amboarina amin'ny volon-tsangana izany araka ny hita eo amin'ny sary. Tokony hanjaka amin'ny zavaboary isika fa tsy hamela ny voalavo hamparary antsika.</p>
<p>Famandrihana lalitra</p> 	<p>Manarona sakafo hiarovana azy amin'ny lalitra</p> 	<p>Matory anaty lay</p>
<p>☺ Ny fanaovana fandri-dalitra dia fomba iray hampihenana ny isan'ny lalitra. Nasaina hanjaka amin'ny zavaboary isika ary ny fampihenana ny isan'ny lalitra dia isan'ny fanehoana izany fanjakana izany.</p>	<p>☺ Mila arovantsika amin'ny aretina mety entin'ny lalitra isika amin'ny alàlan'ny fanaronana ny sakafo.</p>	<p>☺ Ny matory anaty lay dia manampy antsika tsy ho azon'ny tazomoka na aretina hafa azo avy amin'ny kaikitry ny moka.</p>

<p>Loto</p> 	<p>Tany maina sy ngazana</p> 	<p>Manao lavadrano</p>
<p>☹ Nasain' Andriamanitra hitandrina ny tontolo isika. Izany dia midika fa tokony hazonintsika amin'ny fahatsarana hatrany izy io mba hahazoan' Andriamanitra voninahitra. Tsy tokony hanary fako na loto eny rehetra eny isika fa hanao izany any anaty dabam-pako n any toerana fanariana azy.</p>	<p>☹ Mila mitady fomba hamerenana ny tany ngazana ho tany mahavokatra isika sahala amin'ny fanaovana fitarihan' drano na fampiasana zezika voajanahary.</p>	<p>☺ Ny lava-drano no fomba iray koa hahafahana mahazo ny rano nomen' Andriamanitra antsika any ambanin'ny tany. Ny rano avy anaty vovo dia manampy antsika hadio sy ho salama.</p>
<p>Mamboly legioma</p> 	<p>Trano ho an'ny biby fiompy</p> 	<p>Voalavo mihinana sakafo</p>
<p>☺ Ny fambolena legioma dia an'isany fomba manampy hahazoana sakafo ho an'ny ankohonana.</p>	<p>☹ Tsy tokony hanakaiky ny sakafontsika ny biby fiompy. Mitondra aretina izy ireny. Mila fehezintsika ny biby fiompintsika ary anaovantsika trano ho azy.</p>	<p>☹ Ny voalavo dia manaparitaka aretina ary mihinana ny sakafo ilaintsika. Tokony arovantsika ny sakafontsika amin'ny voalavo ary tokony hampiasa fandrika mba hampihena ny isan'ny voalavo eo amin'ny manodidina antsika.</p>

Lesona 3: Afaka manova ny ho avy isika

Tanjona

1. Mahalala fa tsy miova ny fanirian'Andriamanitra ho an'ny fiainantsika. Manana tanjona ho an'ny fiainantsika izy ary maniry antsika hitombo sy hanana fiainana mihatsara.
2. Mahalala fa isika dia olona afaka hitondra fiovana ho an'ny hafa.

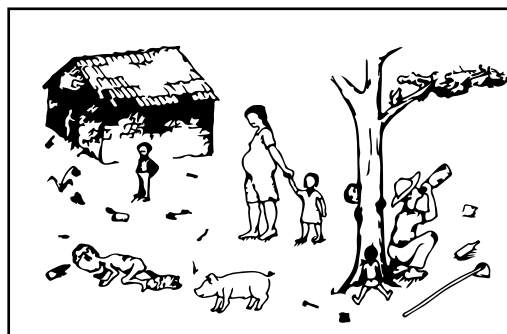
Fitaovana

1. Vondron-karatra fanampiana maso — karatra misy sarim-pianakaviana — Fahantrana
2. Vondron-karatra fanampiana maso — karatra misy ny sarin'I Jesosy sy ny fandevenana
3. Vondron-karatra fanampiana maso — Karatra misy sarin-dramatoa Lee

Fampidirana

Toro hevitra: Asehoy ny sarin'ny fianakaviana — fahantrana ary anontanio ny mpianatra:

- Heverinao ve fa niova tao anatin'ny enim-bolana ity fianakaviana ity?
- Heverinao ve fa niova tao anatin'ny iray taona lasa ity fianakaviana ity?
- Heverinao ve fa hiova ity fianakaviana ity amin'ny volana manaraka?
- Heverinao ve fa hiova ao anatin'ny enim-bolana ity fianakaviana ity?
- Heverinao ve fa hiova ao anatin'ny iray taona manaraka ity fianakaviana ity?

Raha mamaly hoe tsia amin'ny fanontaniana rehetra izy ireo dia anontanio ny antony? Raha mamaly hoe eny dia anontanio koa ny fomba hahatanterahan'izany?

Vakio indray ireo andininy amin'ny Lesona 1 — Deot 28:1-14.

- Amin'ny fomba manao ahoana no tian'Andriamanitra hitahiana antsika?
- Nampiharina tamin'ity fianakaviana ity ve izany?

Vakio Jeremia 29:11.

- Hevitra manao ahoana no ananan'Andriamanitra ho an'ny fiainantsika?
- Afaka ampiharina amin'ity ankohonana ity ve io an-dala-tsoratra masina io? Raha eny, nahoana; raha tsia, nahoana?

MANAOVA VONDRONA KELY

Manaova sary hafa maneho io fianakaviana io ihany araka ny nanirian'Andriamanitra azy.

Mitondra fiovana

“Ny zanaky ny mpanjaka dia ho tonga mpanjaka ihany, ary ny zanaky ny pretra dia ho pretra ihany koa.”

“Misy fotoana tery na malalaka ny renirano, sahala amin’izany koa ny fiainan’ny olombelona.”

“Sarotra ny mahita sakafo ampy hoanina nefa mora ny hahatonga ny olona ho mpanankarena.”

Fanamarihana: *Ireo eo ambony ireo dia ohabolana mahazatra – Afaka manampy ohabolana mahazatra avy amin’ny faritra misy anao koa ianao*

- Inona no lazain’ireo ohabolana ireo?
- Mahalala ohabolana mitovy hevitra amin’io ve ianao?
- Inona amin’ireo ohabolana ireo no ekenao?
- Inona amin’ireo ohabolana ireo, raha misy, no mifanaraka amin’ny Baiboly?

Jeremia 5:1.

- Olona firy no tadiavin’Andriamanitra?
- Inona no hitranga raha hitany izany olona izany?

Ezekiela 22:30.

- Olona firy no notadiavin’Andriamanitra?
- Inona no hitranga raha hitany izany olona izany?
- Inona no hitranga raha tsy hitany izany olona izany?

Ampahatsiahivo ny mpianatra fa na dia olona iray fotsiny aza no mahatoky amin’ny fanarahana an’Andriamanitra dia afaka hahavonjy firenena iray amin’ny fandranganana izany.

Aoka ho olona mitondra fanovana ianao

Vakio Lioka 7:11-17.

Nitranga ity tantara ity rehefa nihaona tamin’ny mpitondra tena iray andeha handevina ny zananilahy Jesosy sy ny mpianany raha nandalo ny vavahadin’ny tanàna izy ireo.

Nientanentana ireto mpianatry Jesosy satria vao avy nahita fahagagana izy ireo. Ilay mpitondra tena sy ny vahoaka nanotrona azy anefa ory sy mitomany.

- Inona no mitranga amin’ity tantara ity?

Ampiasao ireo karatra avy amin’ny vodron-karatra fanampiana maso hamerenana ireo zavatra 8 azontsika ianarana avy amin’io tantara io mikasika ny olona mitondra fanovana.

1. **Nahatsikaritra azy Jesosy.** Vahoaka betsaka no teo. Mbola tao anaty fientanentanana ny mpianatry Jesosy satria vao avy nahita fahagagana. Na izany aza dia nahatsikaritra azy Jesosy tao anaty vahoaka. Raha te ho olona mitondra fanovana isika dia mila

mahatsikaritra ny hafa. Mila mahita ny olona iray manokana fa tsy ny vahoaka be ihany.

2. **“Onena azy ny fony.”** Raha te ho olona hitondra fanovana isika dia mila manana fo anena. Tokony ho olona onena raha mahita ny filan’ny hafa. Matetika dia mitsahatra tsy mahita na mikarakara ny hafa isika. Inona no ataontsika raha mahita olona manana filana eo amin’ny fiaraha-monina? Inona no ataontsika raha mahita renim-pianakaviana nilaozan’ny vadiny na raibe sy renibe lasa voatery mikarakara ny zafiny? Onena ve isika? Angataho Andriamanitra hanome anao fitiavana bebe kokoa ho an’ny fiaraha-monina. Angataho izy haneho anao ny fijeriny ny olona eo amin’ny fiaraha-monina.
3. **Nanao teny mampahery izy.** Matetika ny olona dia mila ny hafa hikarakara sy hampahery azy. Mora ny mieritreritra fa mila otrik’arena ampy isika vao afaka hanampy ny hafa nefa matetika ireo izay tena mila fanampiana dia mila olona hanotrana sy hampahery azy fotsiny.
4. **Nokasihiny Jesosy ny vatam-paty.** Raha nanao an’io Jesosy dia nandika ny fomba fanao teo amin’ny kolontsainy. Ny jiosy dia mino fa mampaloto ny fikasihana vatam-paty ka tsy tokony hanao izany. Jesosy dia nanaiky ho tonga maloto mba hanampiany ny hafa. Mila manana fahavononana handray risika sy haloto hanampiana ny hafa isika. Mety hiresaka mikasika antsika ny olona na tsy hankasitraka an’izay ataontsika nefa tokony hanao izay niantsoan’Andriamanitra antsika isika.
5. **Misy hery amin’ny teniny Andriamanitra sy ny vavaka.** Rehefa nivavaka Jesosy dia nitsangana ny maty. Aza adino ny mivavaka amin’ny toe-javatra rehetra atrehinao. Makà fotoana hivavahana ho an’ny olona. Ny fanaovana izany dia finoana fa Andriamanitra dia tena afaka manova ny toe-javatra ary miahny ny amin’ny filantsika rehetra. Ampianaro hivavaka ny olona hahalalany koa ny herin’Andriamanitra.
6. **Nisy vokatra tamin’izany.** Nitsangana tamin’ny maty ilay zatovolahy. Tokony hahazo vokatra isika amin’ny asa izay ataontsika. Raha te hanampy ianao dia manomboha amin’ny zavatra kely izay mora aminao ny manao azy. Raha mahomby ianao dia hampientana ny hafa izany ary betsaka ny olona te hiombona hanao an’io zavatra io. Ambonin’izany dia afaka hanao zavatra sarotra kokoa noho io aza ianao amin’ny manaraka.
7. **Natolotry Jesosy an-dreniny ilay tovolahy ary lasa izy nandeha.** Ilay reny no olo-malaza eto; izy no nanao ny filazana rehetra. Izy no olona manan-danja indrindra. Raha manampy olona isika dia tokony ataontsika azo antoka fa tsy akantsika tombony izany ka hahatonga antsika ho lasa ifantohan’ny fijerin’ny rehetra. Aoka hamiratra ny olona rehefa milaza amin’ny hafa izay zava-nitranga izy. Manorina ny mahaizy azy izany ka tsy tokony isika no hahazo laza amin’ny fitantarana.
8. **Nahazo voninahitra Andriamanitra.** Amin’ny farany dia tokony hiverina amin’Andriamanitra ny voninahitra. Ataovy azo antoka foana matetika fa rehefa vita ny asa atao dia Andriamanitra no mahazo dera.

Toro hevitra: Ivereno jerena ny tantaran’ dRamatoa Lee ao amin’ny Module 1

Ramatoa Lee dia vehivavy iray mivelona any Mekong. Maniry fatratra ny hanampy ny fianakaviana sahirana ao amin’ny fiaraha-monina misy azy izy ary indrindra ireo izay tsy an’asa. Nanomboka namangy ireo fianakaviana ireo izy isam-bolana no sady mamantatra izay fomba azo anampiana azy hivelomany. Indreto ary tantara telo amin’ireo nataony nahafahany nanampy fianakaviana. Tantara marina avokoa izy ireto.

Tantara 1 – Ramatoa Lee sy ny voninkazon-jaridaina

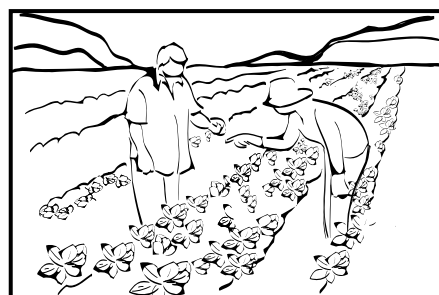
Teo amin’ny faritra nisy azy dia nisy fianakaviana mahantra iray nanan-janaka roa. Samy tsy an’asa na ny ray na ny renim-pianakaviana. Raha sendra nandalo hamangy iny Ramatoa Lee dia nahatsikaritra ampahan-tany teo anoloan’ny trano nipetrahan’izy ireo. “Nahoana no tsy mamboly voninkazo ianareo?” hoy izy nanontany. “Afaka ho lasa mahafinaritra ny tranonareo amin’izay no afaka amidy eny an-tsena koa ny sasany”.

Dia nataon’ily renim-pianakaviana araka izany tokoa, ary rehefa afaka kelikely dia nanomboka nivarotra ireo voninkazo teny an-tsena izy. Tsy ela dia hitany fa mila karazam-boninkazo maro hafa koa ny mpividy nefa kely dia kely ny taniny ka tsy afaka hamboleny karazam-boninkazo hafa. Dia nanomboka nividy voninkazo tany amin’ny mpambongady ilay renim-pianakaviana ka namidiny niaraka tamin’ireo novokariny mba hahazoany tombony. Rehefa nahazo toerana hivarotana voninkazo teny an-tsena izy dia nieritreritra indray fa afaka mivarotra zavatra hafa koa. Dia nifoha maraina izy ka nividy akondro sy voanio mba hamidy miaraka amin’ny voninkazo.

Tantara 2 – Ramatoa Lee sy ny vomanga

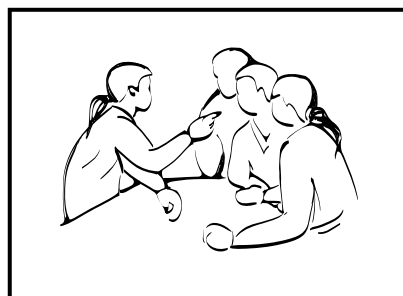
Fianakaviana sahirana iray no mba te hiasa nefa tsy mahafantatra izay tokony hatao no sady tsy manana fahaiza-manao. Miasa mandray karama isan’andro no fanaony nefa indraindray dia tsy mahita asa atao akory. Hitan-dRamatoa Lee anefa fa tena mahavita miasa mafy ity fianakaviana ity. Noho izany dia lasa izy nankany amin’ny fianakaviana iray hafa mpamboly vomanga izay isan’ny fiangonana. Nanontaniany raha tena hahazoana vola ny fambolena vomanga, raha misy tsenam-barotra izany ary koa inona avy no ilaina raha hanomboka hamboly vomanga. Rehefa fantany fa asa tsara sady hahazoana tombony ny fambolena vomanga dia nazavainy tamin’io ankohonana io fa Andriamanitra dia niantso antsika ho tia ny mpiara-monina amintsika sy hanampy ny mahantra ka nangataka tamin’izy ireo ny mba hampianarany ilay fianakaviana mahantra ny fomba fambolena vomanga. Nanaiky izy ireo ary nampihaonin-dRamatoa Lee ny fianakaviana roa tonta.

Nientanentana tokoa ilay fianakaviana sahirana fa hanana fahafahana manao zavatra amin'izay. Tsy ela taorian'io dia nanofa tany izy ireo ary nanangona ny zavatra rehetra ilaina hahafahana manomboka. Tamin'ny faran'ny taona dia nahavokatra tsara izy ireo ka afaka nandoa ny hofan'ny tany sy namerina ny vidin'ny masomboly sns... nefa mbola nanana tombony tsara ho azy mianakavy.

Tantara 3 – Ramatoa Lee sy ny fampiraisana fianakaviana

Ilay fianakaviana fahatelo tian-dRamatoa Lee nampiana dia tafasaraka tamin-dray aman-dreniny. Ireto ray aman-dreny dia mihevitra fa ity ankohonana ity dia tsy mahavita na inona na inona ka tsy misy azo antenaina aminy. Nihaona tamin'ny roa tonta Ramatoa Lee ary niezaka nampihavana azy ireo. Nanolo-tena hamangy azy ireo tsy tapaka Ramatoa Lee hanampy hanatsara ny fifandraisan'izy ireo raha ohatra ka manaiky ny hiverenan'ny zanany ny ray aman-dreny ka hanampy azy ireo bebe kokoa. Vokat'izany dia nanapa-kevitra ny hatoky ny zanany lahy ireto ray aman-dreny ka nanaiky hampindrana vola azy hanombohany asa momba ny vy. Dia lasa nividy vy tonta na vao ilay zanaka lahy ka nivarotra izany mba haodina indray. Afaka manohana tsara ny ankohonany izy ankehitriny noho ireo zavatra betsaka nianarany ka mahatsiaro tena ho manana ny maha izy azy.

FIFANAKALAZAN-KEVITRA ANATY VONDRONA LEHIBE

- Ahoana no nitondran-dRamatoa Lee fanovana teo amin'ny fiaraha-monina misy azy?
- Efa nanana fahafahana nanao tahaka an-dRamatoa Lee teo amin'ny fiaraha-monina misy anao ve ianao? Inona no nataonao?
- Tamin'ny fomba ahoana no nanaovan-dRamatoa Lee an'ireo zavatra voasoratra ao anaty Baiboly mikasika ilay vehivavy mananon-tena?
 - *Nahatsikaritra olona izy. Nifidy fianakaviana iray ary nanapa-kevitra ny hamangy azy io.*
 - *Onena azy ireo izy. Ary nanana faniriana ny hanampy azy.*
 - *Nampahery azy ireo izy.*
 - *Nandray risika izy ary vonona ny hiasa mafy. Tsy nampahery fotsiny fa nitady hevitra nanampiana azy ireo koa.*
 - *Na dia tsy voalaza ao anaty tantara aza izany dia azo antoka fa nivavaka izy.*
 - *Nisy ny vokatry.*
 - *Navelany hanohy ny asa ireo fianakaviana. Izy ireo fa tsy izy no nivarotra teny an-tsena sy niasa ny tanim-bomanga...*
 - *Nahazo voninahitra Andriamanitra. Tsy voalaza ao anaty tantara koa fa ny sasany amin'ireo olona ireo dia lasa kristiana.*
- Inona no lesona azontsika ianarana avy amin-dramatoa Lee?
 - Mila manana fo hanampy ny hafa isika ary vonona hisorona ny aina hanao sahala aminy.

- Mila maka fotoana manorina fifandraisana amin’ny olona tokony ampiana eo amin’ny fiaraha-monina isika ary mamangy azy ireo tsy tapaka mba hisian’ny fifampitokisana.
- Mila mihaino ny olona isika – Ny ankamaroan’ny olona ao anaty fahasahiranana dia te hahatsapa fotsiny fa misy olona mba mihaino sy mikarakara ary tia azy. Raha mahatsapa voakarakara izy ireo dia hisokatra amin’ny fandraisana izay soso-kevitra mety atolotra azy. Tokony ataontsika azo antoka fa tsy manana toe-po mitsara isika fa toe-po te hanampy. Raha mahatsapa tsaraina ny olona dia tsy hisokatra hizara intsony.
- Mila mitondra hevitra isika hahafahan’ny olona mahita fomba vaovao azony anaovana zavatra. Matetika dia tsy mahalala ny fomba hanovany ny fiainany ny olona. Ny mahantra dia matetika no mihevitra fa tsy afaka manova ny toe-java-misy eo amin’ny fiainany ka tsy afaka hiezaka hanana fiainana hafa mihitsy. Mila olona vonona hiara-mamindra aminy izy ary hanoro azy hevitra ny amin’izay tokony hataony hanovany ny fiainany.
- Mila vonona ny hiasa isika hahatonga ny hevitra ho lasa asa azo tsapain-tanana. Tsy nanoro ny fomba fanaovana azy fotsiny Ramatoa Lee fa nividy ny masomboly voalohany ary nanomboka namboly izany niaraka tamin’ily vehivahy. Nahita olona afaka nampianatra ilay fianakaviana ny fomba fambolena vomanga izy ary nanampy azy hahita tany hofaina azo ampiasaina. Tamin’ily tantara fahatelo dia nankany amin’ily fianakaviana izy ary nifandraharaha tamin’izy ireo. Tsy nanoro fotsiny ny tokony natao fa nanampy azy ireo tamin’ny fanombohana ny asa tokony natao.
- Meteza hanomboka amin’ny kely. Tsy ny hevitra rehetra no hitondra fanovana miharihary tahaka ny hitantsika amin’ity tantara ity. Indraindray dia mila miasa tsikelikely isan’andro rehefa manampy ny hafa. Aza manantena ny rehetra hitondra fanovana lehibe haingana. Ataovy izay hahamora ny fanombohany ny dingana voalohany hahavitany izany ampahombiazana. Raha mahomby amin’ny zavatra kely ny olona dia ho mora aminy ny hanandrana hanao zavatra lehibe kokoa any aoriana.

NY VONDRONA MPANAMPY

Indraindray dia sarotra ny mahita hevitra hanampiana ny hafa. Ny fomba iray hahafahana mahazo hevitra hanampiana ny hafa dia ny fananganana “vondrona mpanampy”. Izy io dia afaka ho vondron’olona izay afaka mihaona isan-kerinandro satria samy manana faniriana ny hanampy ny hafa. Afaka miara-mivavaka ho an’ny olona izay ampiany avy izy ireo ary afaka mifampizara ny sehatra ilany hevitra itondrana fanovana. Afaka mahatakatra hevitra betsaka noho ny olon-tokana izy ireo. Aza adino ny mangataka an’Andriamanitra hanome anareo fahendrena.

ANATY VONDRONA MADINIKA

Alaivo sary an-tsaina ilay fianakaviana tany am-piandohan’ny lesona. Eritrereto izay fomba azontsika anampiana azy hanovany ny toe-java-misy amin’ny fiainany hifanaraka amin’ny sarin’ny fanirian’Andriamanitra ny tokony ho fiainany.

Famintinana

Salamo 139:14-17.

Matetika dia mora ny mino fa ny lasantsika no mamaritra ny ho avintsika. Raha teraka mahantra isika dia hahantra foana. Raha mpamboly ny fianakaviansika dia ho mpamboly koa isika. Na izany aza dia manana planina ho an'ny fiainanao Andriamanitra. Nohariana manokana ianao ary Andriamanitra dia nanome anao talenta sy toetra izay tiany hanananao ary izy no nametraka anao ao amin'ny ankohonana tiany hahaterahanao. Tiany hampiasainao izay nomeny anao hitondranao fanovana. Ny tsirairay avy aminareo dia afaka mitondra fiovana amin'ny toe-javatra rehetra atrehinareo na ao amin'ny ankohonanareo na amin'ny vahoaka na amin'ny fiaraha-monina. Mety antsoin'Andriamanitra hitondra fanovana ao am-piangonana na amin'ny faritany na amin'ny firenena ianao.

Fampiharana

Angataho ny vondrona tsirairay handinika sy hivavaka mikasika ireto fanontaniana roa ireto.

- Manao ahoana ny fiainanao? Mino ve ianao fa afaka manova ny fiainanao Andriamanitra? Mivavaha mba hasehon'Andriamanitra anao ny hanovana ny ho avinao.
- Maka fotoana hieritreretanao ny amin'ny olona afaka manomboka hampiana. Te ho isan'ilay vondrona mpanampy ve ianao?

Rehefa avy naka fotoana nivavahana ny vondrona dia anontanio izay te ho isan'ny vondrona mpanampy mba hihaona aminao mandritra ny fotoana fakan-drivotra. Ampio izy ireo hizara ho vondrona 4 na 8 ary ampaherezo izy ireo hanao drafitra rehefa mihaona. Hazavao aminy amin'ny fotoana voalohany hihaonany fa tokony hifidy olona iray izay tiany ampiana izy. Asaivo manomboka mamangy an'io olona io izy. Tokony hifampitondra am-bavaka koa mba hanampian'Andriamanitra ny tsirairay rehefa mamangy olona. Amin'ny fivoriana faharoa dia tokony hanao tatitra ny amin'ny famangiana natao sy ny sehatra ilanao hevitra ny amin'ny fomba hanampiana. Tokony hivavaka ny vondrona ary hampiasa ny fahaiza-mamorona nomen'Andriamanitra hieritreretana ny fomba azo anampiana. Tadidio, aza miezaka hanao ny zavatra rehetra indray mipoaka. Mifidiana sehatra kely hanombohanao ny fanampiana.

Lesona 4: Betsaka ny nomen’ Andriamanitra antsika

Tanjona:

1. Miaiky ny zavatra rehetra nomen’Andriamanitra antsika
2. Mahafantatra fa ny loharanon-karena avy ao anaty voajanahary no manan-danja kokoa noho ny loharanon-karena voajanahary avy ety ivelany.

Fitaovana

1. Anjara lalaovina voasoratra amin’ny taratasy
2. Vondron-karatra fanampiana maso

Fampidirana

Alohan’ny hanendrena olona iray hiomana hamaky ireto teny manaraka ireto dia:

Misy mpino iray maka fotoana manokana ary mamaky ny Mat. 25: 14-30. Ka miteny hoe:

“Raha mba izaho no tahaka ilay mpanompo nandray ny talenta dimy dia afaka nahavita zavatra lehibe ho an’Andriamanitra aho! Fa malahelo kosa aho ny amin’ily mpanompo nandray talenta iray... Araka ny hevitra dia toa sarotiny loatra Andriamanitra taminy! Nefa tsy sahala amin’izany aza moa aho satria izaho tsy mba manana talenta na fanomezam-pahasoavana hanompoana an’Andriamanitra na hiasana ho azy. Etsy an-danin’izany izaho tena mahantra. Ny marina amiko dia tsy misy olona azoko ampiana satria izaho aza mba betsaka koa ny filàko. Tompo ô! Ampio aho ary omeo talenta hampiasaiko ...”

- Inona no hitanao eto amin’ity seho ity?
- Inona no olan’ity mpino mahantra ity?
- Marina ve ny fomba fijeriny?
- Nahoana no mihevitra toy izany izy?

Fandinihana Baiboly

ANATY VONDRONA MADINIKA

Vakio Mat 25:14-30.

And 16-18

- Nataon’ireo mpanompo ahoana ny talentany?
- Ampitoviana amin’ily mpanompo nampiasa ny talentany sa ilay iray nanafina ny azy ve ianao?

And 19-23

- Inona no nataon’ily Tompo rehefa niverina izy?
- Inona no nolazainy tamin’ily nampitombo ny talentany?

And 24-28

- Inona no olan'ilay mpanompo nanafina ny talentany?
- Inona no nolazain'ny tompony taminy?
- Inona no heverinao mahatonga ny mpino maro tsy mampiasa ny talentany?
- Inona no azontsika atao?

Miala amin'ireo fialan-tsiny mahazatra

Torohevitra: Mangataha mpilatsaka an-tsitra-po 5. Asaivo mamaky iray avy amin'ireto fialan-tsiny mahazatra ireto ny tsirairay amin'izy ireo.

Ny olona antitra = “Oh, Raha mba tanora aho mantsy. Dia nanana hery ampy hanompoana ny Tompo amin'ny talentako. Ankehitriny, indrisy efa tena antitra aho sady reraka.”

Ny tanora = “Oh, Raha mba olon-dehibe aho mantsy dia mba to teny sady afaka nitarika ny olona hanompo ny Tompo miaraka amin'ny talentako. Mbola sarotra izany ankehitriny satria mbola tanora loatra aho.”

Ny mpandraharaha = “Oh, Raha mba nanam-potoana misimisy kokoa aho mantsy. Tena tototry ny asako aho ka tsy manam-potoana mihitsy hanampiana ny hafa.”

Ny tsy nandia fianarana = “Oh, Raha mba nanam-pahaizana aho manko. Amin'izao tsy misy fantatro ny amin'izay teolojia. Ny mpitadrina ihany no afaka manampy ny hafa satria izy no nianatra momba ny Baiboly.”

Ny mahantra = “Oh, Raha mba nanam-bola aho mantsy dia afaka nanompo ny Tompo bebe kokoa. Mahantra loatra aho ankehitriny ka tsy afaka manampy na iza na iza afa tsy ny tenako ihany.”

Resaho anaty vondrona madinika

- Iza amin'ireo fialan-tsiny ireo no efa nampiasainao?
- Inona amin'ireo fialan-tsiny ireo no henonao matetika ataon'ny olona ao am-piangonana?
- Inona no fialan-tsinin'ilay mpanompo nanafina ny talentany?
- Azon'ilay Tompo nekena ve izany?
- Heverinao ve fa azon'Andriamanitra ekena ny fialan-tsiny ataontsika?
- Inona no azontsika atao hihoarana ireo fialan-tsiny ireo?

Mila manomboka mijery izay rehetra nomen'Andriamanitra antsika isika

Matetika dia mihaino ny laingan'ny Satana isika ary mino fa tsy manana na inona na inona. Mampitaha ny tenantsika amin'ny hafa isika ary ny hany hitantsika dia izay tsy ananantsika. Androany dia ndeha hojerentsika izay rehetra nomen'Andriamanitra antsika.

Mba hanampiana antsika hahita izany moramora kokoa dia ndeha hampiasaintsika ireto sokajy ireto: Voajanahary – avy ao anaty, Voajanahary – avy ety ivelany; ara-panahy.

Ny hoe Voajanahary – avy ao anaty dia entina milaza ireo fanomezam-pahasoavana sy fahaiza-manao nomen'Andriamanitra antsika. Ohatra: fahafahana miteny, manapa-kevitra, mahandro sakafo, mandrehitra afo...

Ny hoe Voajanahary – ety ivelany dia entina milaza ny otrik'arena nomen'Andriamanitra eo amin'ny fiaraha-monina. Ohatra: Ny rano, ny tany, ny masoandro, ny sekoly...

Ny ara-panahy dia entina milaza ny zavatra rehetra azontsika vokatry ny fifandraisantsika amin'Andriamanitra. Ohatra: ny fahagagana, ny vavaka, ny herin'Andriamanitra...

Ataovy azo antoka fa hain'ny mpiofana tsara ny manavaka ireo sokajy telo ireo. Zarazara ho vondrona maromaro ny mpiofana ary asaivo alahany ny karatra fanampiana maso izay nomena azy ka maneho ny zavatra ananana sy tsy ananana eo amin'ny fiaraha-monina misy azy. Raha vita izany dia mbola asaivo mieritreritra zavatra dimy hafa mbola ananany izy.

Asaivo jeren'ny mpiofana ny valim-panontaniana rehetra. Anontanio raha misy tsy manana na inona na inona mihitsy.

Mora foana ny mihevitra fa tsy manana na inona na inona isika nefa ny fahamarinana dia notahian'Andriamanitra isika. Efa nanome antsika zavatra betsaka tokoa izy. Aleo isika mampiasa izay rehetra nomen'Andriamanitra antsika toy izay hieritreritra foana izay tsy ananantsika.

Vakio indray Mat 25:20-23.

- Inona no mitranga raha mampiasa izay rehetra nomen'Andriamanitra antsika isika?
- Ampiasaintsika ve ny zavatra rehetra nomen'Andriamanitra antsika?
- Ahoana no hahatonga antsika hahay hampiasa tsara lavitra noho ny teo aloha ireo zavatra rehetra nomen'Andriamanitra antsika?

Ireo mpamboly

Ny fikarohan'ireo manam-pahaizana dia milaza fa ny otrik'arena ananantsika ao anaty dia manan-danja kokoa noho izay ananantsika ivelan'ny tenantsika. Amin'ny mahakristiana dia hita koa fa ny otrik'arena ara-panahy no manan-danja indrindra satria izy io no afaka mampitombo ny otrik'arena voajanahary.

Vakio ity tantara manaraka ity.

Ao Constanza dia mahavokatra tokoa ny tany. Ampy ny rano ary ny toetr'andro dia tsara mihitsy ho an'ny fambolena.

Taorian'ny ady lehibe faharoa, ireo Japoney izay nandositra ny fahasahiranana tao Japon taorian'ny ady dia nifindra tao amin'io toerana io. Tsy nanana na inona na inona izy ireo

tamin'ny nahatongavany teo afa-tsy ny akanjo teny an-kodiny ihany. Niaina teo anivon'ireo tompon-tany izy ireo ary namboly niaraka taminy koa.

Afaka 20 taona dia lasa nanan-karem-be ireo Japoney. Lasa nanana trano tsara lehibe izy. Ireo mpamboly avy eo an-toerana anefa dia mbola nahantra ihany ary miady mafy mamboly ny ampy hoanina.

Ahoana no nahatonga izany? Inona no nitranga? Mitovy izao ny otrik'arena nananany. Ny fahasamihafana dia teo amin'ny hevitra. Ny Japoney dia mino fa tokony hiasa mafy foana na dia sarotra aza ny toe-java-mitranga ary tsy tokony hitsoaka an-daharana mihitsy. Ireto mpamboly kosa dia mino fa tsy hiova mihitsy ny fiainany. Mino izy ireo fa satria ny rainy sy ny raibeny dia samy mpamboly nahantra dia tsy hiova amin'izany foana koa izy ireo. Rehefa misy toe-java-tsarotra mitranga dia tsy miasa izy satria heveriny fa lahatra ho azy izany.

- Inona no mitranga eo amin'ny tantara?
- Hatraiza ny mahazava-dehibe ny fisainan'ny olona?
- Inona no azontsika ianarana amin'io tantara io?
- Inona no zavatra iray izay tiantsika ovaina vokatry ny nahenoantsika io tantara io?

Fanamarihana: Ampio ny mpiofana hahatakatra fa tany iray ihany no nisy azy ireo. Ny fahasamihafana dia tao amin'ny zavatra inoana sy ny hevitra. Tsy nanana otrik'arena voajanahary ety ivelany tsaratsara kokoa ireo Japoney fa nitovy ihany tamin'ny nananan'ireo mpamboly tompon-toerana ny azy. Ny tombony nananan'ireo Japoney dia ny fananany otrik'arena voajanahary anaty tsara kokoa. Isika koa dia afaka manana otrik'arena voajanahary anaty tsara kokoa raha mampiasa ny tenin'Andriamanitra hambaboantsika ny fieritreretantsika sy ny finoantsika.

Lesona 5: Satana dia mpandainga

Tanjona

Dia ny hahatakatra fa:

1. Satana dia mandainga hatrany amin'ny foto-pinoantsika mikasika ny asa, ny fanantenana, ny mahaolombelona, ny zavaboary sns... Ireo laingany ireo no mihazona antsika amin'ny fahantrana.
2. Amin'ny mahakristiana antsika dia mila mahafantatra ny marina isika satria izany no hanafaka antsika
3. Andriamanitra dia niantso antsika hanao mpianatra ny firenena. Izany koa dia midika hoe mitondra ny fahamarinana amin'ny seha-piainana rehetra.

Fitaovana

1. Vondron-karatra fanampiana maso mikasika ny lainga

Fampidirana

Vakio Jao 8:44.

- Ahoana no famaritan'io andalana io ny devoly?
- Inona avy no ohatra amin'ny lainga mety lazain'ny Satana?
- Mbola mihatra amin'ny fiainantsika amin'izao fotoana izao ve ny laingan'ny Satana?

Satana dia rain'ny lainga. Hatrany amboalohany no efa nandainga izy ary mbola mitohy mandainga hatramin'izao. Tiany hahantra sy ho mosarena isika. Fantany tsara fa raha manaraka ny lalàn'Andriamanitra isika dia hotahin'Andriamanitra. Tsy tiany hitranga izany ka izany no mahatonga azy milaza lainga amintsika.

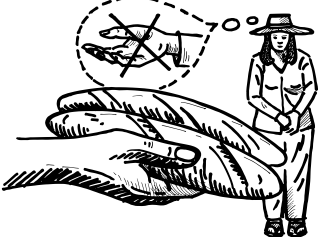
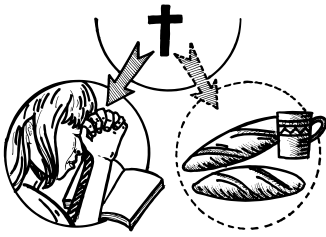
Karazana lainga manao ahoana no lazain'ny Satana?

Mandainga amintsika amin'ny fomba maro Satana. Androany dia iverenantsika hojerena ny sasany amin'ireo lainga izay fanaony amintsika ka hihazonany antsika hahantra.

Jereo tsirairay ireo karatra mikasika ny lainga (vondron-karatra faha 5). Ataovy azo antoka fa azon'ny rehetra ireo lainga ireo. Asaivo mieritreritra lainga roa hafa ny mpiofana ary soraty eo amin'ny karatra fotsy izany.

Avelao eo ambony gorodona ny karatra rehetra ary asaivo maka ravina na voan-javatra toy ny tsaramaso na zavatra hafa ny mpiofana mba hapetrany eo ambony lainga izay ninoany na mbola inoany.

Zarao ho vondrona roa ny mpiofana. Asaivo mifanakalo hevitra mikasika ireo lainga ireo ary koa mieritreritra izay fahamarinan'Andriamanitra mifanohitra amin'izany. Asaivo manao tatitra izy ireo avy eo.

<p>Ny asa dia ozona ary enta-mavesatra ka aleo tsy dia miasa loatra fa kely fotsiny no atao.</p> 	<p>Isika dia natao hiasa. Adama dia niasa talohan'ny fahalavoana. An'isan'ny mahaolona antsika izany ary manome voninahitra an'Andriamanitra isika raha manao izany.</p>
<p>Teraka tanaty fahantrana isika ary ho faty ao ihany.</p> 	<p>Andriamanitra dia hitahy antsika raha mankato azy isika.</p>
<p>Mahantra loatra isika ka tsy tokony hanome. Ny olona no tokony hanome antsika.</p> 	<p>Na ny mahantra indrindra aza dia tokony hanome ihany. Ao amin'ny Malakia, Andriamanitra dia milaza amin'ny vahoaka fa tsy voatahy izy ireo satria tsy mametraka an'Andriamanitra ho voalohany amin'ny fiainany. Nasainy mizaha toetra azy ny olona mba hahita izay mitranga raha manomboka manome araka izay nandidiany. Isika dia tokony hanome amin'ny toe-po miaiky fa Andriamanitra efa nanome antsika ny zavatra rehetra ary mbola te hanome antsika izay rehetra ilaintsika.</p>
<p>Ny ara-panahy ihany no mampiraika an'Atra.</p> 	<p>Andriamanitra dia mihevitra ny sehatra rehetra amin'ny fiainantsika. Simba avokoa ny zavatra rehetra tamin'ny fahalavoana ary tiany hampihavanina aminy indray izany.</p>

<p>Fitoriana filazantsara fotsiny no tian' Andriamanitra ataontsika amin'ny manodidina antsika fa tsy tokony hivaky loha amin'izay filàny hafa.</p> 	<p>Andriamanitra dia maniraka antsika ho tia ny hafa. Rehefa nanao fanoharana mikasika ny ondry sy osy Izy dia nampahatsiahiviny antsika fa ny fitiavana dia manome sakafo, rano ary fialofana. Rehefa nanontaniana hoe iza moa no namana, Jesosy dia namaly mikasika ny tantaran'ilay samaritana izay nihaona tamin'olona naratra teny an-dalana ary niantoka ny fitsaboana azy.</p>
<p>Tsy afaka manova ny fiainantsika isika raha tsy misy fanampiana ara-bola avy amin'ny olona hafa.</p> 	<p>Efa notahin'Andriamanitra isika. Mila manokatra ny masontsika fotsiny mba hahitantsika izay rehetra efa nomeny antsika ary manomboka mampiasa izany. Raha mampiasa ireo isika ho fitahiana ny hafa dia Izy no hitahy antsika. Tamin'ny tapany voalohany isika dia niresaka mikasika an-dRamatoa Lee izay nanampy ny hafa tamin'ny fanomezana hevitra.</p>
<p>Misy olona tsaratsara kokoa noho ny hafa. Tsy manan-danja isika.</p> 	<p>Isika rehetra dia natao araka ny endrik'Andriamanitra ary Izy dia tena tia antsika tsirairay avy ka nandefa ny zanany ho faty ho antsika. Tsy misy olona ambany na ambony ao amin'ny fanjakany. Namorona ny tsirairay Izy araka ny nitiavany antsika avy ary manana hevitra iheverana ny isam-batan'olona.</p>
<p>Ny hafatry ny filazantsara dia mahakasika ny ara-panahintsika ihany.</p> 	<p>Jesosy dia maty mba hampihavana ny sehatra rehetra eo amin'ny fiainantsika fa tsy ny ara-panahy ihany.</p>

Inona avy no fiantraikan'ireo lainga ireo

Ny laingan'ny Satana dia misy fiantraikany lehibe amin'ny fiainantsika

Vakio ny tantara manaraka

Ny ankamaroan'ny tanin'ny Israely dia tany hay. Na izany aza dia misy zavatra hafahafa mikasika io tany hay io. Misy ampahany amin'izy io no tsy misy zava-maniry. Io faritra io dia foana sady maina. Ny ampahany hafa kosa dia ahitana aty ala. Io faritra io dia mamokatra voankazo sy voninkazo maro samihafa izay aondrana manerana izao tontolo izao. Nahoana no misy aty ala amin'io faritra io? Ny vahoaka monina amin'io tany hay io dia ny Arabo. Izy ireo dia mino fa efa nozonin'Allah ny tany. Tsy misy zavatra ataony intsony satria heveriny fa efa ratsy ny tany ary tsy hanome zavatra tsara intsony. Ny vahoaka monina amin'ny faira ilany dia ny Jiosy. Mino izy ireo fa io no tany izay nampanantenain'Andriamanitra azy. Izy ireo dia mino fa tany tondra-dronono sy tantely io araka ny nampanantenaina ao amin'ny Baiboly. Izy ireo dia mino fa ny Baiboly dia milaza aminy fa izy dia tokony hitandrina ny tany, hanjaka sy hiasa izany. Noho izany dia nampiasainy ny fahaiza-mamorona tao anatin'ny hitadiavany hevitra hihoarana ny tsy fahampian-drano. Nahita vahaolana izy ireo ary namboly ala. Notahin'Andriamanitra ny ezaka nataony hany ka manana mihoatra ny tokony hampiasainy aza izy amin'izao.

- Inona no fahasamihafana misy amin'ny Jiosy sy ny Arabo?
- Inona no fahasamihafana misy mikasika ny vokatry ny tany nananan'ny Jiosy sy ny tanin'ny Arabo?

Fanamarihana: *Ampio ny mpiofana hahatakatra fa ny Arabo dia nino ny laingan'ny Satana ka vokatr'izany dia tsy namokatra ny taniny. Ny Jiosy kosa nino ny fahamarinan'Andriamanitra ka lasa nanam-be ary nanana ny ampy haondrana any ivelany.*

Jereo indray ireo karatra mikasika ny lainga. Isaky ny lainga hita amin'ny karatra iray, inona no fahasamihafana hita amin'olona mino lainga sy ny olona mino ny fahamarinan'Andriamanitra. Ohatra1: Ozona ny asa. Raha misy olona iray mino fa ozona ny asa dia tsy mba hiasa mafy izany izy. Hijanona amin'ny asany izy rehefa nahazo izay hanina sahaza ho azy mandritra ny andro. Tsy hankafy ny asa izay ataony izy ary hitady hevitra foana hanaovana asa kely indrindra araka izay azony atao. Ny olona izay mino fa ny asa dia isan'ny mahaisika antsika sy isan'ny fomba entintsika manome voninahitra an'Andriamanitra, dia hiasa mafy izany olona izany. Noho ny amin'ny asa mafy izay ataony dia hahazo tombony bebe kooa izy. Mbola hikiry ihany aza izy raha sendra mandalo fahasarotana ary tsy hitsoaka an-daharana mora foana.

Anaty vondrona kely

Ivereno tsirairay ireo lainga ary mifanakaloza hevitra mikasika ny fiantraikan'ireo. Manaova tatitra avy eo.

Asaivo maka sary an-tsaina ny mpiofana rehetra ny amin'ny fiovana mety hitranga eo amin'ny fiaraha-monina raha mino ny fahamarinana ny rehetra fa tsy ny lainga. Hihatsara ve sa

hiharatsy ny fiaraha-monina? Ho lasa tahaka ny itiavan'Andriamanitra azy ve izany fiaraha-monina izany sa ho latsak'izany?

Makà fotoana hiarahana mivavaka mba hamotehan'Andriamanitra ny herin'ny lainga eo amin'ny faritra misy anao ary mba hanampy ny sainareo koa ho feno fahamarinana.

Ahoana no hialantsika amin'ireo lainga ireo?

Vakio Jao 8:31-32 Dia hoy Jesosy tamin'ireo Jiosy izay nino azy, *"Raha maharitra amin'ny teniko ianareo dia ho mpianatro tokoa. ³² ka ho fantatrareo ny marina, ary ny marina hahafaka anareo tsy ho andevo."*

- Ahoana no hahafantarantsika ny marina?
- Inona no hataon'ny marina? (Hahafaka antsika tsy ho andevon'inona?)

Raha te ho afaka amin'ny laingan'ny Satana isika dia mila ny fahamarinana avy amin'Andriamanitra. Andriamanitra efa nampanantena ny kristiana fa handefa ny "Fanahin'ny Fahamarinana izay hitarika antsika amin'ny fahalalana rehetra" (Jaona 16:13). Mivavaha mba hanehoan'Andriamanitra anao ny marina ary makà fotoana mamaky Baiboly hahazoanao ny fahamarinana. Angataho Andriamanitra hanampy anao hahazo izay lazain'ny Baiboly ary hahatakatra ny fahamarinany.

Lesona 6: Tombana mikasika ireo filàna

Tanjona

1. Hanome fampahafantarana mikasika ny fiaraha-monina
2. Hanampy ny vondrona hieritreritra mikasika ny fomba hiovan'ny fiaraha-monina misy azy.
3. Hanampy amin'ny fanombohana manao drafitra hitondrana fiovana eo amin'ny fiaraha-monina.

Fitaovana

1. Karatra fotsy
2. Taratasy fotsy lehibe tsy misy soratra

Fampidirana

Ny dingana manaraka hitondrana fanovana eo amin'ny fiaraha-monina dia ny fijerena akaiky ny fiainan'ny fiaraha-monina hahafantarana ireo tena olana marina atrehintsika ao ary koa hahafantarantsika ireo fanantenana ny amin'ny ho avy.

Mifidiana lelavola iray— ariary zato ohatra— na zavatra iray mahazatra ny rehetra.

Angataho ny vondrona rehetra hamaly ireto fanontaniana manaraka ireto. (Ampanaraho volon-tany amin'ny zavatra mahazatra ny olona izay ampianarinareo ny fanontaniana mikasika ny vola izay hape-traka.)

1. Impiry miverina ny soratra hoe 100 ao amin'io vola io?
2. Impiry miverina ny soratra hoe “Ariary zato”?
3. Aiza ho aiza no ahitana ny laharam-pamantarana ilay vola?
4. Inona no lokon'io laharana io?
5. Karazam-biby inona no hita ao ambadika?
6. Inona no ataon'ilay biby?
7. Sarin'inona koa no hita ao amin'io vola io?
8. Soratra manao ahoana no hita ao ambadika amin'ny tapany ambony?
9. Inona no mampiavaka ny vola ariary zato?

Hazavao fa matetika dia efa mahazatra antsika loatra ny zavatra anankiray ka tsy voamarikantsika tsara intsony izany. Ny tanjon'ity fanazarana ity dia ny hanampiana antsika hahay hijery tsara indray ny fiaraha-monina mba hahafantarantsika ny fomba hanampiana.

Fianakaviana

Manaova sarina boaty telo amin'ny taratasy lehibe. Asio soratra hoe “tena mahantra”, “mahantra”, ary “manan-karena” eo amin'ireo boaty ireo. Isaky ny tandrifin'ny boaty avy dia

farito eo ny endriky ny fianakaviana mifanaraka amin'ny soratra amin'ilay boaty. Zavatra sahala amin'ny

- trano fonenana,
- sakafo,
- biby fiompy,
- Tany onenana
- fitafiana,
- fianarana,
- asa

Rehefa vitan'izy ireo izany dia angataho ny rehetra hanome salan'isan'olona eo amin'ny fiaraha-monina misy azy mifanaraka amin'ny boaty tsirairay.

Ohatra

Manana	Mahantra	Tena mahantra
Trano maharitra, Vary ampy ary fitafiana madio. Manana fahitalavitra, moto, DVD, biby fiompy, Seza tsara. Misakafo in-telo isan'andro ary mihinan-kena. Tsy noana ny ankizy raha mandeha mianatra.	Manana trano tsotra, tsy misy na inona na inona ao anatiny. Sakafo ampy indray mihinana isan'andro. Fitafiana vitsivitsy. Mihinana ravim-bomanga.	Trano fonenana efa miha mirodana, sakafo indray isan'andro, ka vary sy sira no hoanina. Tsy misy zavatra hafa azo hoanina ankoatr'izay.

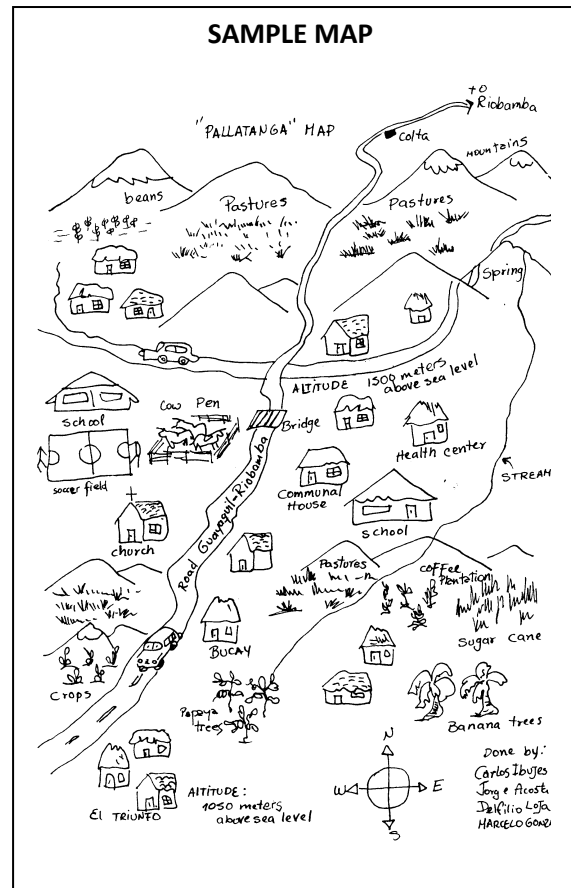
Fiaraha-monina

Angataho ny rehetra hiara-hiasa hanao ny sarin-tanin'ny faritra misy azy.

Raha manofana olona avy amin'ny fiaraha-monina samihafa dia angataho mba hiaraka izay avy amin'ny fiaraha-monina mitovy. Raha mihoatra ny 6 ny olona anaty vondrona dia zarao roa ary samy manao sarin-tany ny vondrona tsirairay.

Rehefa vita ny sarin-tany, dia angataho izy ireo hanamarika ireto zavatra manaraka ireto:

- Aiza no fantsakan'ny olona rano hosotroina
- Ny sekoly, ny hopitaly, ny tsena, ny toeram-pitsaboana, sns.
- Toeram-pivavahana
- Toerana fakan'olona kitay handrahoan-tsakafo

- e. Lalana lehibe, sns.
- f. Toerana fialan-tsasatra

Rehefa vita izany dia angataho izy ireo hampitaha ny sarin-tany hahitana izay zavatra mitovy sy samihafa. Raha avy amin'ny fiaraha-monina mitovy izy ireo dia azony atao ny mifanakalo hevitra ny amin'izay zavatra tsy azon'izy ireo an-tsaina.

Rehefa vita tanteraka ny sarin-tany, dia angataho izy ireo hanao sarin-tany hafa izay maneho ny itiavan'izy ireo an'io fiaraha-monina io afaka 10 taona. Angataho izy ireo hanazava izay zavatra nampiany tao ary inona ny antony nanaovany izany, inona no novainy. Inona no mahasamihafa an'io amin'ny sarin-tany voalohany? Sorato tsirairay ny fiovana fototra ao amin'ny pejy fanoratana ny fiovana fototry ny fiaraha-monina ao amin'ny fanaovana tatitra.

Manivana ireo tetik'asa

Mieritrerta mikasika ireo fiovana tianao hitranga amin'ny fianakaviana. Sorato amin'ny karatra izany. Ampio ireo fiovana hita amin'ny sarin-tanin'ny fiaraha-monina ka sorato amin'ny karatra koa. Atambaro ireo karatra rehetra ireo. Angataho ny rehetra hijery tsara an'ireo mba hahitany sao dia misy fiovana tiany ho hita nefa tsy voasoratra.

Angataho izy ireo hanivana izany ary hanoko ny karatra araka izao sokajy manaraka izao: Tena manan-danja, manan-danja, tsy dia manan-danja. Ho an'ny karatra tena manan-danja dia asio marika 3, ny manan-danja asio marika 2 ary ny tsy dia manan-danja asio marika 1. Ampiaraho indray ny karatra rehetra ka alaharo araka ny fahasarotan'ny famahana ilay olana: Mora vahana, eo ho eo, saro-bahana. Eo amin'ny karatra mora vahana dia asio marika 3, ny eo ho eo asio marika 2, ary ny saro-bahana asio marika 1.

Tadiavo ireo karatra nahitana marika 6 na 5. Ireo karatra ireo no manan-danja lehibe nefa mora tanterahina. Mifidiana 1 na 2 avy amin'io tianareo hanombohana.

Makà fotoana hivavahana eo am-pamaranana ary angataho ny fitarihan'Andriamanitra tsy miato ho an'ny asa izay ataonareo. Raha mbola manam-potoana dia amporisiho ny vondrona hanao drafitra hanaovana hetsi-pitiavana manaraka.